

Solidariteit betekent dat je elkaar niet in de kou laat staan. Het verhaal over Sint-Maarten is daar een mooi voorbeeld van. Solidariteit heeft twee kanten: geven en krijgen, helpen en geholpen worden. Nu eens sta je aan de ene kant, dan weer aan de andere.

In dit katern vindt u zeven activiteiten waarmee de leerlingen van de onderbouw kunnen kennismaken met het feest van Sint-Maarten. U kunt deze activiteiten over verschillende dagdelen of dagen verdelen, zodat de aandacht van de kinderen niet wordt overvraagd. Als herkenningsteken kunt u de lampion gebruiken, die in de doos zit van het eerste onderdeel 'Cadeau'. Bij iedere activiteit kunt u de lampion tevoorschijn halen, zodat de leerlingen de link gaan leggen met Sint-Maarten. Thema's die aan de orde komen zijn 'geven en krijgen', 'speciaal aan iemand denken' en 'helpen en geholpen worden'. Het is een feest: daar horen lampionnen en slingers bij. En muziek!

De mantel van Sint-Maarten (1)

Maarten was een soldaat in het leger van de keizer. Hij droeg een grote soldatenmantel. Dat was wel nodig, want het was midden in de winter. Maarten kwam bij de poort van de stad. Het was druk. De mensen liepen stevig door; zo bleven ze warm. Eén man zat op de grond. Hij was arm en had bijna geen kleren. Hij had het zo koud, dat hij zijn armen en benen niet meer kon bewegen. Het enige dat hij kon doen was roepen: "Meneer! Mevrouw!" Niemand bleef staan. Ze zagen hem niet - of misschien wilden ze hem niet zien.

Maarten schrok, toen hij de man zag zitten. 'Dit gaat niet goed!', dacht hij. 'Dit moet niet lang meer duren.' Hij had geen extra kleren bij zich. Maar zijn mantel was groot genoeg voor twee. Hij pakte zijn zwaard en sneed de mantel doormidden. De ene helft legde hij over de man heen, het andere stuk hield hij zelf. De mensen op straat lachten hem uit. 'Wat zie jij er raar uit, met die kapotte mantel!', zeiden ze. 'Je lijkt wel een zwerver!' Maar er waren er ook een paar die zich schaamden.

De mantel van Sint-Maarten (2)

Rol 1: Sint-Maarten

Weet je wie ik ben? Ik heet Maarten. Ik ben een soldaat; kijk maar naar mijn mantel. Alle soldaten hebben er zo een. Het is wel fijn, zo'n grote wollen mantel. Lekker warm. Nu moet ik zeggen dat die van mij wat kleiner is geworden. Ik heb er een stuk van afgesneden, met mijn zwaard. Dat kwam zo: ik liep door de stad. Er lag sneeuw en het was heel koud. Echt winter. Er waren veel mensen op straat. Ze liepen hard, want ze wilden snel naar huis. Bij de poort van de stad zat een man. Hij had geen jas aan. Hij zat te bibberen. Ik kon zijn tanden horen klapperen, van de kou. Er waren veel mensen op straat, maar ze liepen allemaal door. Niemand keek naar hem. Ik heb mijn zwaard gepakt en mijn grote mantel doormidden gesneden. Eén stuk voor hem en één stuk voor mij. Zo kunnen we het allebei warm hebben. Ik ben blij dat ik het heb gedaan. Anders had ik niet kunnen slapen.

Rol 2: De arme man

Weet je wie ik ben? Ik woon in de stad. Of eigenlijk woon ik er niet echt, want ik heb geen huis. In de zomer gaat het nog wel. Dan is het warm. Maar in de winter is het moeilijk. Dan is het koud. Gelukkig heb ik nu een mantel: kijk maar. Eerst had ik er geen. Ik zat bij de poort van de stad en wist niet meer hoe ik moest opstaan. Alles voelde stijf. Er kwamen veel mensen voorbij, maar ze zagen mij niet. Ze liepen allemaal door. Eén man bleef staan. Het was een soldaat. Hij had een grote rode mantel om. Hij zei: "Meneer, kan ik u helpen?" Hij deed zijn mantel af en pakte zijn zwaard. Toen sneed hij die grote mantel in twee stukken. Eén stuk sloeg hij zelf weer om, het andere gaf hij aan mij. Ik ben blij, dat die soldaat mij heeft gezien. Hij liet mij niet in de kou staan.

LESBRIEF
ONDER
BOUW

WEEK VAN HET KATHOLIEK ONDERWIJS

9 T/M 13 NOVEMBER 2015

Solidariteit betekent dat je elkaar niet in de kou laat staan. Het verhaal over Sint-Maarten is daar een mooi voorbeeld van. Solidariteit heeft twee kanten: geven en krijgen, helpen en geholpen worden. Nu eens sta je aan de ene kant, dan weer aan de andere.

In dit katern vindt u zeven activiteiten waarmee de leerlingen van de onderbouw kunnen kennismaken met het feest van Sint-Maarten. U kunt deze activiteiten over verschillende dagdelen of dagen verdelen, zodat de aandacht van de kinderen niet wordt overvraagd. Als herkenningsteken kunt u de lampion gebruiken, die in de doos zit van het eerste onderdeel 'Cadeau'. Bij iedere activiteit kunt u de lampion tevoorschijn halen, zodat de leerlingen de link gaan leggen met Sint-Maarten. Thema's die aan de orde komen zijn 'geven en krijgen', 'speciaal aan iemand denken' en 'helpen en geholpen worden'. Het is een feest: daar horen lampionnen en slingers bij. En muziek!

WEEK VAN HET KATHOLIEK ONDERWIJS

9 T/M 13 NOVEMBER 2015

www.nksr.nl

grafisch ontwerp impuls.nl www.impuls.nl

nksr | nederlandse
katholieke
schoolraad

www.nksr.nl

doelen

De leerlingen weten wie Sint-Maarten is en kennen het verhaal over de mantel. Ze voelen aan hoe het is om te geven en om te krijgen; om te helpen en om geholpen te worden.

nodig

- ▶ Doos waar lampion in past; cadeaupapier; (led) waxinelichtje
- ▶ Materiaal om eenvoudige lampionnen te maken; (led) waxinelichtjes.

1 Cadeau (10 minuten)

Doe een lampion in een doos en pak deze in als een cadeau. Laat het in de kring aan de leerlingen zien en ga in gesprek: wanneer krijg je een cadeau? Geef het aan één van de kinderen, zonder het te laten uitpakken. Hoe vind je het om een cadeau te krijgen? Laat de kinderen reageren. Vraag de leerling, het cadeau nu aan een ander kind te geven. Ga hierover in gesprek: wanneer geef je cadeautjes? En aan wie? Hoe vind je het om een cadeau te geven? Laat het cadeau nu aan een derde kind geven: die mag het uitpakken. Weten zij wat het is? Wanneer worden lampionnen gebruikt? Vertel over het feest

van Sint-Maarten: over kinderen die langs de deuren gaan met een lampion om snoep te verzamelen of meelopen in een lampionnen-optocht. Bij dit feest denken we aan een man, die lang geleden heeft geleefd. Zijn echte naam is 'Martinus' maar hij wordt vaak Sint-Maarten genoemd. Hij heeft zulke goede dingen gedaan dat er nog steeds aan hem wordt gedacht. Stel deze heilige kort voor, met behulp van de levensbeschrijving op www.nksr.nl. Steek nu een (led) waxinelichtje aan voor Sint-Maarten, zet het in de lampion en laat het de hele dag branden: om aan hem te denken.

2 De mantel van Sint-Maarten (1) (10 minuten)

Gebruik de lampion om Sint-Maarten bij de kinderen in herinnering te brengen. Weten ze nog wie hij is? Lees het verhaal voor (achterkant lesbrief) of vertel het in eigen woorden. Begrijpen de leerlingen wat er speelt? U kunt ingaan op 'kou' in de winter en waarom je dan niet zonder jas naar buiten moet gaan. Sta stil bij de hoofdrolspelers in dit verhaal: 'de man', 'Sint-Maarten' en 'de mensen op straat.' Wat gebeurt er? Wat doen de mensen op straat? Wat doet Sint-Maarten? Wat vinden zij daarvan? Bij deze eerste kennismaking met het verhaal gaat het er vooral om, dat de kinderen weten waar het over gaat.

3 Lampionnen (20 minuten)

Op www.nksr.nl staan suggesties voor eenvoudige lampionnen: om te maken of om te versieren (voor de jongste kinderen).

4 Kaarsjes in de kring (5 minuten)

Bij onderdeel 1 (Cadeau) is een lampion aangestoken voor Sint-Maarten. Nu wordt dit gebaar uitgebreid naar andere mensen. Het is een bekend gebruik in de katholieke traditie: een kaarsje voor iemand opsteken om speciaal aan die persoon te denken of om voor hem/haar te bidden. Vraag of de kinderen nog weten dat jullie voor Sint-Maarten een lampion hebben laten branden, om aan hem te denken. Zijn er mensen voor wie zij dat ook willen doen? Noem hen met aandacht, steek voor ieder van hen een (led) waxinelichtje aan en zet ze in lampionnen. U kunt hierbij een gebed uitspreken; op www.nksr.nl staat hiervoor een suggestie.

nodig

- ▶ Materiaal om eenvoudige lampionnen te maken; (led) waxinelichtjes.
- ▶ Twee rode lappen van dezelfde stof.
- ▶ Een uitdraai van tekst en muziek Sint-Maartenliedjes (www.nksr.nl)
- ▶ Rood en wit knutselpapier, scharen, lijm, een lang touw.

5 De mantel van Sint-Maarten (2) (10 minuten)

Het verhaal komt voor de tweede keer aan bod, nu in de vorm van een rollenspel. Het is het duidelijkst als u dit met twee volwassenen doet (als dat kan). Gebruik hierbij de rode lappen: Maarten met zijn mantel om en de arme man die zijn mantel laat zien. Leg in het gesprek met de leerlingen het accent op 'helpen' en 'geholpen' worden. Wie helpt? Wie wordt geholpen? Vraag de kinderen of zij wel eens iemand helpen – en of ze ook wel eens hulp krijgen. Hoe is het om te helpen? En hoe is het om geholpen te worden? Dit ligt in het verlengde van 'geven' en 'krijgen' bij onderdeel 1 (Cadeau).

6 Slingers (10 minuten)

Maak slingers in de kleuren van Sint-Maarten: rood en wit. Rood is de kleur van de mantel en wit de kleur van het onderkleed. Op www.nksr.nl vindt u twee suggesties.

7 Zingen (10 minuten)

Op www.nksr.nl staan tekst en notenschrift van twee Sint-Maartenliedjes: 'Optocht' en 'Lantaren, Lantaren'. In beide liedjes wordt de naam van Sint-Maarten genoemd. Voor meer liedjes: zie www.stmaartenstadutrecht.nl/liedjes-op-papier.

EXTRA

Prentenboek: *Sint-Maarten en het beertje*, Maja Dusíková, De Vier Windstreken, 2015

De mantel van Sint-Maarten (1)

Maarten was een soldaat in het leger van de keizer. Hij droeg een grote soldatenmantel. Dat was wel nodig, want het was midden in de winter. Maarten kwam bij de poort van de stad. Het was druk. De mensen liepen stevig door; zo bleven ze warm. Eén man zat op de grond. Hij was arm en had bijna geen kleren. Hij had het zo koud, dat hij zijn armen en benen niet meer kon bewegen. Het enige dat hij kon doen was roepen: "Meneer! Mevrouw!" Niemand bleef staan. Ze zagen hem niet - of misschien wilden ze hem niet zien.

Maarten schrok, toen hij de man zag zitten. 'Dit gaat niet goed!', dacht hij. 'Dit moet niet lang meer duren.' Hij had geen extra kleren bij zich. Maar zijn mantel was groot genoeg voor twee. Hij pakte zijn zwaard en sneed de mantel doormidden. De ene helft legde hij over de man heen, het andere stuk hield hij zelf. De mensen op straat lachten hem uit. 'Wat zie jij er raar uit, met die kapotte mantel!', zeiden ze. 'Je lijkt wel een zwerver!' Maar er waren er ook een paar die zich schaamden.

De mantel van Sint-Maarten (2)

Rol 1: Sint-Maarten

Weet je wie ik ben? Ik heet Maarten. Ik ben een soldaat: kijk maar naar mijn mantel. Alle soldaten hebben er zo een. Het is wel fijn, zo'n grote wollen mantel. Lekker warm. Nu moet ik zeggen dat die van mij wat kleiner is geworden. Ik heb er een stuk van afgesneden, met mijn zwaard. Dat kwam zo: ik liep door de stad. Er lag sneeuw en het was heel koud. Echt winter. Er waren veel mensen op straat. Ze liepen hard, want ze wilden snel naar huis. Bij de poort van de stad zat een man. Hij had geen jas aan. Hij zat te bibberen. Ik kon zijn tanden horen klapperen, van de kou. Er waren veel mensen op straat, maar ze liepen allemaal door. Niemand keek naar hem. Ik heb mijn zwaard gepakt en mijn grote mantel doormidden gesneden. Eén stuk voor hem en één stuk voor mij. Zo kunnen we het allebei warm hebben. Ik ben blij dat ik het heb gedaan. Anders had ik niet kunnen slapen.

Rol 2: De arme man

Weet je wie ik ben? Ik woon in de stad. Of eigenlijk woon ik er niet echt, want ik heb geen huis. In de zomer gaat het nog wel. Dan is het warm. Maar in de winter is het moeilijk. Dan is het koud. Gelukkig heb ik nu een mantel: kijk maar. Eerst had ik er geen. Ik zat bij de poort van de stad en wist niet meer hoe ik moest opstaan. Alles voelde stijf. Er kwamen veel mensen voorbij, maar ze zagen mij niet. Ze liepen allemaal door. Eén man bleef staan. Het was een soldaat. Hij had een grote rode mantel om. Hij zei: "Meneer, kan ik u helpen?" Hij deed zijn mantel af en pakte zijn zwaard. Toen sneed hij die grote mantel in twee stukken. Eén stuk sloeg hij zelf weer om, het andere gaf hij aan mij. Ik ben blij, dat die soldaat mij heeft gezien. Hij liet mij niet in de kou staan.

WEEK VAN HET KATHOLIEK ONDERWIJS

9 T/M 13 NOVEMBER 2015

www.nksr.nl